

Lampiónový sprievod v Margecanoch

Každý rok si v našej obci pripomíname udalosti z 29. augusta 1944. Pri príležitosti okrúhleho 70. výročia Slovenského národného povstania boli oslavy tento rok osobitejšie a pestrejšie než po iné roky.

V predvečer týchto udalostí vo štvrtok 28. augusta sa pri Pamätníku padlých zišli rodinky s malými deťmi, mládež i starší obyvatelia obce. Konal sa tu spomienkový pietny akt, na ktorom zaznela hymna Slovenskej republiky, slovo básnika pridala

Martina Durkáčová, nechýbal spev v podaní speváckeho zboru Borievka, ani slová vďaka v slávnostnom príhovore Mgr. Miroslava Dubeckého.

Po oficiálnej časti sa začali zapáľovať plamienky v lampiónoch, ktoré mali deti už pripravené. Z približne 200 účastníkov sa začal formovať dlhý lampiónový sprievod, ktorý tu nebol už pekných pár rokov. Svetielka lampiónov nás dovedli na námestie pred obecný úrad, kde na nás čakala pôsobivá ohňová

show v podaní Moniky a Ondreja, akrobatov z Popradu. Bolo to naozaj veľmi pôsobivé vystúpenie, sprevádzané množstvom farebných svetielok.

Záver osláv vyvrcholil zapálením vatry, symbolu povstalcov. Keďže k večernému posedeniu pri ohni neodmysliteľne patrí hudba a spev, do nálady na gitarách zahrali starosta obce Ing. Igor Petrik a Ján Hajduk. Náhodne sa k nim pridali aj náš huslista Lukáš Gajdoš a spolu tak vytvorili nezvyčajné hudob-

né trio, pri ktorom sme sa zabávali do neskorých nočných hodín.

Atmosféra bola výborná, množstvo ľudí sa zišlo a zabavilo, čo je v súčasnej dobe už vzácnosťou. Myslím, že pre deti to bol pekný záver školských prázdnin a lampiónový sprievod sa stane neoddeliteľnou súčasťou osláv SNP v našej obci v nasledujúcich rokoch.

Iveta Žoldáková

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Naše rady opustili:

Jozef Hricko
Mária Hricková
Mikuláš Lupšák
Jozef Rendoš

Návraty k POVSTANIU

V auguste toho roku sme oslávili 70. výročie vypuknutia Slovenského národného povstania, začiatku našej národnej a demokratickej revolúcie, lebo povstalcom išlo predovšetkým o obnovenie Československa zbaveného chýb a omylov predmnichovskej republiky, o štát dvoch rovnoprávných národov Čechov a Slovákov, o štát sociálne spravodlivý s demokratickým zriadením. Za tieto ideály bojovali spoločne vtedajší politickí predstavitelia povstaleckej Slovenskej národnej rady, povstalecká slovenská armáda i partizánske skupiny v horách.

Jednou z nich aj partizánska brigáda Stalin. Jej operačným priestorom bola od augusta 1944 Kojšovská hoľa a najbližšie okolie: Pokrivy – Košícké Hámre – chata na Zálome – Opátka – chata Erika – Medzev – Kojšov – Gelnica – Smolník. Veliteľom brigády bol major Martynov, Rus.

V rámci brigády Stalin bojovali aj thälmannovci, partizáni nemeckej národnosti z Medzeva, Gelnice a Smolníka, napr. neskorší politický komisár oddielu Reimund Hübler z Gelnice. Ďalej sadilencovci, partizáni predajce z Veľkého Folkmaru a Kojšova: J. Jarošík, J. Terpák, Palkov, Petkáč, Fabišík, Mackovjak a mnohí ďalší.

Partizánske jednotky Martynova a Sadilenska vykonali mnoho deštruktívnych prepádov, prerušili niekoľko železničných a cestných ťahov, likvidovali živú silu nemeckých okupantov, sabotovali výrobu v závodoch, ukoristili mnoho vojenskej techniky a zbraní. Svojou činnosťou pomáhali bojujúcej sovietskej armáde vo víťaznom postupe smerom na západ, a tým prispievali ku konečnému víťazstvu spojencov nad fašizmom.

V bojovom denníku major Martynov uvádza:

27.08.1944 – Čakám lietadlá ... Rozbitá bola železničná stanica Margecany na trati Spišská Nová Ves – Košice. Bola vyhodnená točňa, vodárenská veža, výhybky, zničených bolo 350 vagónov s výzbrojou a depo. Bolo zabitých 40 Nemcov, 15 sme vzali do zajatia. Korist: 4 autá, 1 guľomet, 24 pušiek.

10.09.1944 - poslal som skupinu s bojovou úlohou do priestoru Gelnice. Prišla skupina 7 dobrovoľníkov z Folkmaru s veliteľom J. Terpákom.

12.09.1944 – nepriateľ s tankami a pechotou napadol dedinu Kojšov.

14.09.1944 - Čakám lietadlá. Na železničnej trati Spišská Nová Ves – Košice, 2 km západne od stanice Margecany, bol vyhodnený 80 m dlhý železničný most a na železničnej trati Gelnica – Košice, 1 km juhozápadne od Margecany, bol vyhodnený 70 m dlhý most. Bola narušená železničná trať v Jaklovciach.

Nemali by sme zabudnúť

predovšetkým na tých, ktorí za naše oslobodenie priniesli najvyššie obete – svoje životy. Pamätajme, že to neboli bezmenní hrdinovia. Každý z nich mal svoje meno, osud a chýbal pri rodinnom stole. Osobitne by si to mala pripomínať terajšia mladá generácia našej krajiny, ktorá mala šťastie, že osobne neprežila a nepoznala hrôzy vojny.

Pramene:

R.Schuster: Bol som pri tom
Zborník: Spiš 2

Kojšovská hoľa (Úryvok)

Postoj, pútnik, aspoň chvíľu hore na jej kóte, ak sa sem občas zatúlaš po robote.

Tu naši otcovia do ocelovej dosky vpísali v skratke udalosti o Povstaní – našom historickom klenote.

Juraj Dubecký